

„Djački sestanek“, v katerem poetski opisuje razhod abiturijentov iz karlovske gimnazije l. 1844. — Drugi spis je „Hrvatska lepa književnost u početku XX. vijeka“. Napisal Jovan Hranilović (114.—149.). V uvodu riše pisatelj, ki je sam hrvaški pesnik ter je nekaj časa urejeval „Vienac“, različne centre hrvaške književnosti, kakršni so: Hrvatska Matica in Društvo sv. Jeronima v Zagrebu ter nekaj literarnih listov, od katerih pa je najboljši in najstarejši „Vienac“ letos v gospoda zaspal, da ne spominjam vseh efemernih prikazni, kakršne so bile „Nova nada“, „Život“, „Mladost“ itd. V Zadru je „Matica dalmatinska“. V Sarajevu je bila „Nada“, ki je po krasnih uspehih nehala izhajati, ker vlada ni imela primerne političnega uspeha od svojih ogromnih gmotnih žrtev. Celó v Ameriki so se jeli gibati Hrvatje. Potem razpravlja pisec o vprašanju, kolikšen je vpliv velikih svetskih književnosti, posebno slovanskih na hrvatsko književnost, ter konstatuje veliki ta vpliv pri vseh pisateljih, ki so se držali gesla, da je treba negovati patrijotsko estetiko in etično tendencijo, ter so zajemali iz starih klasičnih in priznanih starih književnih mojstrskih del svoje vzore; potem pa omenja boja „modernistov“, pod katerim imenom so se zbrali vsi posnemalci naturalistične struje, t. j. dekadenti, simbolisti, veristi itd. proti tradicionalistom. Kakor se kaže, se obe struji v novejšem času bližata; to svedoči hrvaško pisateljsko društvo, ki mu je član izmed uglednejših starejših pisateljev n. pr. Sandor Gjalski, izmed mlajših pa Milivoj Dežman. Pisatelj popisuje vpliv modernih dramatikov: Ibsena, Sudermana, Przibiszewskega, Hartmanna, potem Maupassanta, Gorkega, Gabr. d'Annunzia, Čehova, Sienkiewicza, Maeterlincka, Tolstega in dekadentov. Opaža se nazadovanje epskega pesništva in naraščanje lirске produkcije. Pesniki so sicer pod tujim vplivom, a vendar so mnogi med njimi krepke individualne nature. Tudi odličnih pripovedovalcev je na Hrvaškem parnasu več nego stihotvorcev. Čudna prikazen je, da sta si hrvaško in srbsko slovstvo, čeprav se obe istega jezika poslužujeta, eno drugemu indiferentni, lahko bi se reklo, često tudi nasprotni.

R. Perušek. (Konec prih.)

Slovník staročeský, napsal Jan Gebauer. Vidávaji „Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, a „Česka grafická akciová společnost Unie“. Tega dela je izšel 10. sešitek. Cena 4 K.

Jan Kollár, narozen 29. VII. 1793; zemřel 24. I. 1852. V upominku na převezení ostatků jeho z Vidně do Prahy v dnech 14.—16. května 1904. Napsal Jan Jakubec. Cena?

Upodabljaljoča umetnost

Glasovi dunajske kritike o razstavi slovenskih umetnikov. (Konec.) „Fremdenblatt“, glasilo ministrstva za zunanje stvari, je prinesel dne 8. marca poročilo: „Naraščajoči naraščaj, najmlajša mladina. Sedanja razstava pri Miethkeju nas seznaja s skupino mladih slovenskih umetnikov, ki so se združili v zvezo „Sava“. Da je to pleme bogato nadarjeno, je pokazala spet lansko leto umetno-obrtna razstava v Celovcu, ki smo jo videli prej na Dunaju. Tudi mladi pri Miethkeju vzbujajo simpatijo, ki jo vzbuja življenje. Imajo talent, in ta talent je modern. Njih svet je občutje barv, „impresija“, deloma kakor jo razumejo v Monakovem in Dachauu. Večinoma so izložene pokrajine, krajinski barvni in svetlobni učinki, sveži iz oči, sveži s palete. Splošno odločujejo barvni blesk od predmetov ter ga podajajo